

اخبار مراکز علمی

برگزاری همایش یک روزه چپستی، چرایی و

چگونگی کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره به گزارش روابط عمومی دبیرخانه هیأت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره، مسئول استانی دفاتر نهاد رهبری در دانشگاه های استان کهکلوپه و بویراحمد در گفتگویی با برگزاری همایش یک روزه چپستی، چرایی و چگونگی کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره در دانشگاه های استان با حضور دکتر عبدالحسین خسروپناه خبر داد و گفت: با توجه به راه اندازی کمیته دستگامی در دانشگاه های استان از سال گذشته که به سامان مند کردن کرسی های نظریه پردازی می پردازد همایشی با هدف بررسی ابعاد این کرسی ها در دانشگاه یاسوج برگزار می شود.

حجت الاسلام قاسم مقدم افزود: راه اندازی این کمیته با هماهنگی و همراهی دبیرخانه هیئت حمایت از کرسی های نظریه پردازی شورای عالی انقلاب فرهنگی اتفاق افتاد و جلسات متعددی با حضور رؤسای دانشگاه ها و اعضای این کمیته برگزار شد.

وی در ادامه ضرورت برگزاری همایشی با این موضوع را مطرح کرد که با حضور دکتر عبدالحسین خسروپناه رئیس دبیرخانه و قائم مقام هیئت حمایت از کرسی های نظریه پردازی شورای عالی انقلاب فرهنگی برگزار می گردد. مسئول استانی دفاتر با بیان اینکه این همایش یک روزه با حضور رؤسای دانشگاه های استان، اساتید، دانشجویان نخبه علمی در مقاطع عالی، فعالین فرهنگی، چهره علمی، فرهنگی و مسئولین استانی در تاریخ دوشنبه ۵ بهمن ساعت ۸ صبح برگزاری می شود اظهار داشت: برنامه دیگری که در کنار همایش با حضور دکتر خسروپناه برگزار می شود مراسم افتتاحیه حوزه علوم اسلامی دانشگاهیان در تاریخ دوشنبه ۵ بهمن ساعت ۱۴ عصر است. مقدم در ادامه به برنامه های دیگر با حضور دکتر عبدالحسین خسروپناه اشاره کرد و اظهار داشت: جلسه کمیته دستگامی با حضور رؤسای دانشگاه ها و اعضای کمیته عصر روز یکشنبه ۴ بهمن در دفتر ریاست دانشگاه یاسوج برگزار می شود.

اولین پیش نشست هم اندیشی کمیته های دستگامی کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره استان قم

به گزارش روابط عمومی دبیرخانه هیأت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره، طبق مصوبه جلسه ۹۴/۱۰/۱۴ دبیرخانه هیأت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی به عنوان پیش رو اولین نشست استانی قم مامور شده است. از این رو به منظور هماهنگی هر چه بهتر و دریافت نظرات و پیشنهادات مراکز علمی و کمیته های دستگامی فعال استان قم، جلسه ای با حضور ریاست محترم کمیته های دستگامی دبیرخانه هیأت حمایت، جناب آقای دکتر مصطفی اسماعیلی و نمایندگان رؤسای کمیته های دستگامی مراکز علمی استان، روز پنجشنبه ۹۴/۱۱/۱۱ تشکیل گردید.

در شماره آینده می خوانیم:

حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمد ناصر سقایی بی ربا معاون پژوهشی موسسه امام خمینی (ره)

دکتر محمود رضا رحیمی؛ رئیس دانشگاه یاسوج

کرسی های نظریه پردازی، ساختاری بدیع برای حرکت جامعه در مسیر توسعه علمی است

متعاقب برگزاری همایش منطقه ای کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره در تالار شهید چمران دانشگاه یاسوج، دکتر محمود رضا رحیمی در یادداشت کوتاهی جایگاه و اهمیت کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره و اقدامات دانشگاه یاسوج در این زمینه را تشریح کرده؛ که متن کامل این یادداشت از نظر تان می گذرد:

دکتر محمود رضا رحیمی؛ رئیس دانشگاه یاسوج در یادداشت کوتاهی جایگاه و اهمیت کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره و اقدامات دانشگاه یاسوج در این زمینه را تشریح کرده؛ که متن کامل این یادداشت از نظر تان می گذرد:

۱- پارادایم سازی مداوم
نظریات و دیدگاهها در علوم مختلف به ویژه علوم انسانی فاقد قطعیت هستند. در علوم انسانی به جز در حوزه های مبتنی بر «ص» و «سنت» نمی توان از «فراواقعیت» و «کلان روایت» سخن گفت. اگر با بیان روش شناسانه و معرفت شناسانه بخواهیم سخن بگوییم علم محل تولد، زیست و سقوط پارادایم های مختلف است. پارادایم های نظری در فرایند نظریه پردازی های جدید سرزشتن از دو حال خارج نیست یا ارائه الگوی جایگزین به حاشیه رانده می شود و یا مدافعان نظریه جدید با بازاندیشی مناسب نظریه را با اقتضات زمانی سازگار می کنند. می توان گفت مهمترین ابزار چنین فرآیندی در عرصه علم جامعه ما، کرسی های آزاداندیشی و نظریه پردازی می تواند باشد. در صورت استفاده از ظرفیت کرسی های نظریه پردازی و آزاداندیشی در قالب های مختلف، طبیعی است ضرورت و حیات دائمی جریان تولید علم در میدان دانشگاهی تضمین شود.

۲- پویایی محیط های علمی
بخش مهمی از تولید فکر و اندیشه در کشور ما در مراکز دانشگاهی صورت می گیرد. ماهیت فضای دانشگاهی با پویایی عین است. نگاه یکسان انگار و یکتا انگار در حوزه علم و به ویژه فکر و اندیشه جامعه را به سمت ایستایی جهت دهی می کند و در مقابل نگاه مبتنی بر تکثر زیست اجتماعی و فکری، جامعه را به سمت و سوی پویایی هدایت می کند. کرسی های نظریه پردازی و آزاداندیشی به نظر می رسد سازوکار مناسبی برای تزریق پویایی به محیط های علمی و دانشگاهی و حوزوی است. با استفاده از چنین سازوکاری صاحبان فکر و اندیشه یافته های خود را در معرض قضاوت همگانی قرار می دهند و همزمان دیگران را نیز به تفکر و اندیشه و طبیعی حرکت در مسیر مشابه و البته رفع کاستی های حوزه فکر و اندیشه و به بیان کلی تر دانش تشویق می کنند.

۳- توسعه فرهنگ گفتگو و مفاهیم
به دلایل عدیده تاریخی و فرهنگی گفتمان ها، نظریه و اندیشه ها در جامعه ما فردمحور و مبتنی بر ذهن تک انگار بوده است. ذهن تک انگار آنگونه که از عنوانش پیداست نه در اندیشه پذیرش «دیگری» که در سودای «طرد و نفی» است. طبیعی است چنین ذهنی نمی تواند مولد یک جامعه پویا باشد. در نقطه مقابل چنین نگاهی، رویکرد بینا ذهنی و بینا متنی قرار دارد. چنین ذهنی خود را منزلی برتر نمی بخشد بلکه همواره در تعامل با «دیگری» است و گفتمان «غیر» را نیز در خود بازتاب می دهد. کرسی های نظریه پردازی و آزاداندیشی یکی از بستری های مناسب برای گذار از تفکر تک انگار و توسعه فضای گفتگو و مفاهیم در جامعه است. در کرسی های نظریه پردازی و آزاداندیشی می توان بین «اندیشه ورز» و «منتقد» پیوندی برقرار کرد که هر کدام به جای طرد و نفی مطلق دیگری، او را در خود بازتاب می دهد. از این رهگذر است که فضای گفتگو و تعامل شکل می گیرد. چنین سازوکاری به تدریج گفتگو، نقد و مفاهیم را به ارزش تبدیل می کند. ارزش ها هستند که نگرش های ما را شکل می دهند و از نگرش ها هم کنش ها را می توان انتظار داشت. نهادینه شدن کرسی ها در دانشگاه ها در جای جای کشور به تکمیل فرآیندی کمک می کند که سایر نهادهای فرهنگی نیز در مسیر آن گام نهند. فرهنگ گفتگو و مفاهیم.

۴- شکل گیری حوزه عمومی
حوزه عمومی، بخشی از زیست اجتماعی روزمره جامعه است که حد واسط بین فرد (زندگی خصوصی) و دولت (حوزه سیاسی) است. به دلایل عدیده این حوزه تاکنون در جامعه ما چندان قوی نبوده است. حوزه عمومی محل تضارب آراء و اندیشه ها و پارادایم های گوناگون است. به رغم پیشرفت های قابل توجه در سال های گذشته، چنین حوزه ای در ایران تاکنون شکل نهادینه به خود نگرفته است. این ضعف را اگر چه می توان به عوامل مختلف تاریخی، فرهنگی، ساختاری و سیاسی ربط داد اما نباید نقش نهادهای فرهنگ ساز را در عقب ماندگی این حوزه نادیده گرفت. دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی یکی از حوزه هایی هستند که نقش مؤثری در آماده سازی و جامعه پذیری اعضای جامعه برای شکل دهی و بر ساختن چنین حوزه ای دارند. دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی با نهادینه کردن کرسی های جمعیت عظیمی از کشور را در بر ساختن حوزه عمومی قدرتمند و البته عقلانی و متعادل مشارکت می دهد. دانشجویان و پژوهشگران می توانند با مشارکت در کرسی ها در طول دوره تحصیل در فرایند جامعه پذیری شرکت کنند و به عنوان حلقه اتصال دستاوردهای کرسی ها را به جامعه انتقال دهند. با نگاهی به فضای دانشگاه ها و مراکز علمی می توان گفت کرسی ها مرحله راه اندازی و شکل گیری مناسب را در اکثر نقاط کشور، پشت سر گذاشته اند اما برای دستیابی به اهداف و نتایج مناسب باید به دنبال تعالی کرسی ها بود. در این مرحله لاجرم باید بر روی کیفیت و محتوای برنامه ها سرمایه گذاری بیشتری شود و در عین حال رشد کمی را هم در نظر داشت. به عبارت دیگر در شرایط کنونی باید به سمت ایجاد فضایی حرکت کرد که نقد، مفاهیم و گفتگو در دانشگاهها تقویت و در توسعه علمی جامعه مؤثر واقع شود.

با توجه به نکات پیش گفته، در راستای پویایی و نشاط فضای علمی و دانشگاهی، همواره همکاری و تسهیل گری در خصوص برگزاری کرسی های آزاداندیشی و نظریه پردازی در اولویت کارهای فرهنگی و پژوهشی دانشگاه یاسوج بوده است. کسب رتبه ۲۸ در بین ۱۷۰ دانشگاه جامع کشور، رتبه نهم تاثیر گذاری در حوزه پژوهش در کشور، وجود دو دانشمند آی.اس.ای. در حوزه شیمی و حضور یکی از اساتید پر استناد کشور در این دانشگاه از مهمترین موفقیت های دانشگاه یاسوج در زمینه های علمی است که امید است با توجه راه اندازی کمیته دستگامی کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره، استعداد دانشگاه یاسوج در زمینه تولید علم و پیشبرد توسعه همه جانبه در کشور، بیش از گذشته نمایان شود. در این بین تلاش می شود کرسی های آزاداندیشی با رویکرد کیفی برگزار شده و زمینه رشد فکری و بهره مندی دانشگاهیان را فراهم نمایند، ضمن آنکه در عمل دانشگاه نشان داده است که بیان آزاد، در چارچوب حدود اختیارات دانشگاه تضمین شده است. اما آنچه به عنوان چالش اصلی کرسی های نظریه پردازی و آزاداندیشی می توان اشاره کرد وجود فضای احساسی بین طیف های مخالف دانشجویی است که کرسی ها را نه فرصتی برای کسب تجربه و تمرین کسب مهارت های اجتماعی بلکه صحنه ای برای تعارض و تخلیه هیجان می بینند، ضمن آنکه موضوعات کاربردی و ضروری که می تواند برخی روندهای موجود در جامعه را اصلاح و بهبود بخشد در این برنامه ها در اولویت قرار ندارد بلکه موضوعات عمدتاً سیاسی که به خودی خود حساسیت برانگیز و غیر ضروری هستند مورد علاقه طیف های مختلف دانشجویی قرار دارد.

اخبار دبیرخانه

بررسی نظریه «قدر؛ نظریه بنیادی هنر، معماری

و زیبایی در تمدن اسلامی» در کرسی هنر
جلسه شورای علمی کارگروه هنر از کرسی هنر، معماری و شهرسازی با حضور اعضای آن و با ارائه طرحنامه «نظریه عرفانی هنر، معماری و زیبایی در تمدن اسلامی» صاحب این طرحنامه در شرح مختصر آورده است «در این نظریه پیشنهادی در بررسی قرآن به عنوان اصلی ترین منبع نظریه های اسلامی و نیز سنت معصومین (ع) همراه با آراء حکما، متفکران و اندیشمندان مسلمان، در کنار بررسی خصوصیات متمایز هنر و معماری اسلامی نظریه قدر ارائه شده است. بنا بر این گزارش، اعضای جلسه با برگزاری اجلاس هیئتهای این نظریه که پیش از این نیز در پیش اجلاس هیئتهای مورد نقد و بررسی قرار گرفته بود، موافقت کرده و ناقدان و داوران این اجلاس را تعیین کردند.

بررسی «نظریه عرفانی تعلیم و تربیت» در

جلسه کرسی علوم رفتاری
جلسه شورای علمی کرسی علوم رفتاری با حضور اعضای آن و با ارائه طرحنامه «نظریه عرفانی تعلیم و تربیت» برگزار شد. بر اساس خلاصه ارائه شده در طرحنامه «نظریه عرفانی تعلیم و تربیت»، مسئله اصلی که این نظریه پیشنهادی در پی پاسخ به آن می باشد این است که «چگونه می توان بر مبنای مکاتب و حوزه های فکری در جهان اسلام، از جمله مکتب عرفان اسلامی، نظریه یا نظریه های جدید بومی در حوزه تعلیم و تربیت تولید کرد؟ و یا به عبارت دیگر آیا مکتب عرفان اسلامی ظرفیت لازم برای ایجاد نظریه های بومی در قلمرو تعلیم و تربیت که بتواند در سطح جهانی نیز مورد اقبال قرار گیرد را دارد؟» بنا بر این گزارش، اعضای شورای علمی کرسی علوم رفتاری پس از بررسی طرحنامه و گفتگو درباره ابعاد مختلف نظریه، با تعیین چند ارزیاب، تصمیم گیری درباره قرار گرفتن آن در روند کرسی ها را به بررسی و اظهار نظر اعضای آن رسانید محول کردند.

جلسه کرسی علوم نقلی با بررسی دو طرحنامه

بر گزار شد.
در جلسه کرسی علوم نقلی دو طرحنامه «نفی سرنوشت پیشین محموم انسان از منظر قرآن و روایات» و «تحلیل زیبایی شناسی موقعیت متنی در جملات اسمیه (توبیخ) و جملات فعلیه (حدوئیه) قرآنی، به عنوان شیوه ای در ایجاد اعجاز قرآن» ارائه و پس از بررسی نظرات داوران تصمیماتی در این خصوص گرفته شد. بر اساس خلاصه ارائه شده در طرحنامه «نفی سرنوشت پیشین محموم انسان از منظر قرآن و روایات»، مسئله اصلی که این نظریه پیشنهادی در پی پاسخ به آن می باشد، این است که «آیا انسان دارای سرنوشت قطعی و لایتنجیر است؟ همه میدانیم که طبق متون دینی انسانها دارای سرنوشت هستند ولی پرسش اینست که آیا این سرنوشت قطعی است یا اینکه همزمان با زندگی اشخاص قطعیت می یابد؟ همچنین مساله اصلی نظریه «تحلیل زیبایی شناسی...» دلالت بر استفاده خداوند از عبارات و جملات اسمیه در زمانی است که شرایط بر ثبات معنایی دوام و همبستگی دلالت دارد و هم چنین موقعیت متن اگر دلالت بر حدوث و تجدد و لحظه ای بودن داشته باشد، استفاده از جملات فعلیه در قرآن رواج دارد تا بر آنی و لحظه ای بودن آن به مخاطب پیام دهد. این قاعده می تواند دلیلی بر اعجاز قرآنی باشد و شبهات پیرامون بشری بودن قرآن را از نظر گرداند و چرایی برای پراهمی کسانی باشد که که از منظر ادبیات و شیوه های زیبایی شناسی گفتمانی می خواهند به تحلیل متون مقدس بپردازند. اعضای کرسی پس از بحث و بررسی نظرات ارزیابان مقرر کردند پیش اجلاس هیئتهای نظریه پردازی با حضور داوران و ناقدان حوزه و دانشگاه برای طرحنامه فوق برگزار شود.

شناسنامه

مدیر مسئول: عبدالحسین خسروپناه
سر دبیر: مصطفی اسماعیلی
مدیر اجرایی: علی اکبر مسگر
هیأت تحریر: به، مرتضی کیمیاجی، ابوالفضل صیامیان گرچی
نشریه خبری (نظار) به صورت هفتگی توسط هیأت حمایت از کرسی های نظریه پردازی نقد و مناظره منتشر می شود. منتظر دریافت اخبار شما جهت درج در این نشریه و همچنین پیشنهادات و انتقادات سازنده شما هستیم.
شماره تماس: ۰۲۱-۶۱۳۵۲۴۰